

[H. P. Johansen.]

4-aarige Uddannelse. Her er man vel egentlig ved det største Spørgsmaal i denne Sag, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt ret mange Seminarier vil være i Stand til at samle et Antal Studenter, der er saa stort, at det er forsvarligt at oprette en Klasse for saadanne, og samtidig kunne samle Elever nok til den 4-aarige Uddannelse. Tiden vil vise det, men man træffer paa skolekyn-dige Folk, der nærer nogen Tvivl i saa Henseende.

Den højtærede Minister nævnte, at det var en Bemyndigelseslov, og det faar man ogsaa i allerhøjeste Grad Indtryk af, naar man læser Lovforslaget igennem, idet Lovforslaget kun indeholder en 6—7 Linier, hvorefter det fremgaar, at det drejer sig om en midlertidig Ordning, der tager Sigte paa en hurtig Uddannelse af Lærere, og at Uddannelses-tiden er ansat til 2½ Aar. Stort mere oplyser Lovforslaget ikke. Saa maa man ty til Bemærkningerne og Ministerens Udtalelser for at faa yderligere Besked. Bl. a. siges det i Bemærkningerne, at flinke Studenter — det Udtryk bruges adskillige Gange — kan uddannes paa 2½ Aar, og ved flinke Studenter forstaar man formentlige saadanne, der har opnaaet en god Gennemsnitskarakter til Studenter-eksamen. Det maa dog vist ogsaa være saaledes, at Studenter kun kan blive Lærere paa den korte Tid af 2½ Aar, hvis de har solide Forkundskaber at bygge paa, inden de begynder paa den kortvarige Uddannelse. Der er rimeligvis en Del unge Mennesker, der har faaet Studentereksamen, men som egentlig hverken har Lyst eller Evne til bogligt Arbejde, og som derfor ogsaa har faaet en ringe Eksamen ud af det. Det vilde være yderst uheldigt, om saadanne fik en let Adgang til at blive Lærere i Folkeskolen. Jeg vil gerne understrege, at jeg har den Opfattelse, at en god Adgangs-prøve — altsaa det, man kalder en Optagelsesprøve — er et solidere Grundlag at bygge en Læreruddannelse paa end en ringe — jeg siger udtrykkelig en ringe — Studentereksamen, og jeg skønner, at det vilde være helt urimeligt, at en Elev med en god Optagelsesprøve skulde ofre 4 Aar, medens en Elev med en ringe Studenter-eksamen skulde kunne nøjes med 2½ Aar. Nu skal jeg villigt erkende, at det er meget vanskeligt at definere, hvad der i dette Forhold kan betegnes som en god og for-svarlig Studentereksamen til at bygge en saadan kortvarig Læreruddannelse paa. Det er jo ikke besvaret ved Gennemsnits-karakteren. Der er Forskel paa, om en

saadan Aspirant har vist ringe Dygtighed f. Eks. i Dansk, som er et af Skolens Hoved-fag, eller om det har skortet paa Dygtig-hed i mindre vigtige Fag, men jeg vil tro, at der er almindelig Enighed om — saaledes forstod jeg den højtærede Minister —, at man ikke skal skrabe Bunden for stærkt, naar man optager Elever i disse Klasser, og det er egentlig særlig det, jeg har ønsket at understrege med mine Bemærkninger om dette Punkt.

Ligeledes antyder Bemærkningerne, hvorledes den Læseplan skal være, der skal arbejdes efter ved denne 2½-aarige Uddannelse, og jeg kan helt tiltræde de Retningslinier, Bemærkningerne her angiver: at Undervisningen skal udbygge Elevernes Kundskaber i Skolens almindelige Fag og give dem Forstaaelse for praktisk Skolegerning, altsaa Øvelse i at undervise saavel større som mindre Børn, og jeg vil antage, at netop dette Fag skal medtages i betydeligt Omfang. Endvidere er det Tanken, at denne 2½-aarige Uddannelse skal slutte med en Eksamen, der skal konstatere Elevenes Kundskaber og Modenhed og Anlæg for Lærergerningen. Men saa antyder Bemærkningerne, at denne Prøve alligevel skal være noget andet end den almindelige Lærereksamen. Jeg vil dog mene, at det bør være en grundig Prøve, der virkelig konstaterer, hvad Eleven har tilegnet sig. Hvis disse to Fordringer opfyldes: at Studenterne møder med solide Forkundskaber til en kortvarig Uddannelse, og der holdes en virkelig effektiv Prøve, nærer jeg ikke store Betæneligheder ved en saadan midlertidig Ordning. I modsat Fald vil jeg være ikke saa lidt betænkelig ved at gøre dette Eksperiment.

Men selv om nu dette Lovforslag gennemføres og der oprettes nogle faa Studenterklasser rundt omkring paa Seminarierne, saa er den nuværende og den fremtidige Lærermangel næppe afhjulpet derved. Det afgørende er utvivlsomt, om der bliver tilstrækkelig Tilgang af dygtige Elever til de almindelige Seminarieklasser, de 4-aarige, og det afhænger naturligvis meget af, hvor dyrt det er at opnaa en Lærereksamen. Jeg har set i en Statistik, at kun godt 4 pCt. af Dimittenderne var fra Arbejderhjem. Denne Statistik ligger ganske vist et Par Aar tilbage i Tiden, men Forholdene er næppe forandret ret meget, og det betyder ganske sikkert, at unge fra Smaaakaarshjem af økonomiske Grunde ikke kan magte en Lærereksamen. Nu er der noget, der hedder Statsunderstøttelse, og jeg har set i et Blad, at det var Tanken at